

PROGRAMACIÓ 3r ESO

4. CONTINGUTS, ESTRUCTURA I CLASSIFICACIÓ.

Bloc 1: Escoltar i parlar.

Continguts comuns amb Llengua castellana i literatura:

- Gèneres dialogats de la comunicació oral, formals i espontanis, dels mitjans de comunicació social (col·loquis, debats d'opinió, taules redones, entrevistes, etc.).
- Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari.
- Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.
- Assumpció de distints rols en equips de treball.
- Adequació dels usos formals i informals al context.
- Valoració de la conversa com a ferramenta de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres.
- Creació del pensament de perspectiva. Foment de la solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.
- Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatius.
- Característiques dels textos orals argumentatius.
- Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi dels textos expositius i argumentatius.
- Ús de les tècniques de memorització i retenció de la informació: esquemes, resums i comentaris personals.
- Utilització autònoma de diccionaris impresos i de manera guiada d'altres fonts d'informació.
- Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en la producció oral de textos expositius i argumentatius.
- Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals.
- Utilització de guies i gravacions.
- Selecció raonada dels productes que s'incloguen en el *portfolio*.
- Coneixement dels estudis i professions vinculats als coneixements de l'àrea.
- Autoconeixement d'aptituds i interessos. Procés estructurat de presa de decisions.

Continguts específics:

- Estudi, anàlisi i pràctica del debat: estructura habitual i moderador, tema, arguments, posicions inicials i finals, etc.
- Estudi i aplicació dels procediments lingüístics de l'argumentació: tipus d'arguments, la refutació, la modalització, la reformulació, l'emfatització, etc.
- Participació en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social,

especialment dels gèneres periodístics (col·loquis, debats d'opinió, taules redones, entrevistes, activitats de relació i dinamització, programes de mediació del centre, difusió de les activitats extraescolars, etc.).

- Participació en reformulacions del missatge en contextos multilingües.
- Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte apreses, especialment en situacions que propicien l'entrenament de l'assertivitat en el manteniment de les pròpies opinions, en la identificació dels estats d'ànim, etc.
- Aplicació i avaluació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció).
- Aplicació, anàlisi i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics: gesticulació, mirada, to, dicció, espai, etc.
- Utilització de l'estàndard i d'un llenguatge no discriminatori.
- Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals argumentatius (debats, col·loquis, tertúlies, taules redones, etc.).
- Anàlisi de la informació no verbal corporal (gestos, mirada, postura, contacte físic, etc.) i paralingüística (la dicció, l'accentuació, el ritme i el to de veu).
- Aplicació de les estratègies de comprensió oral en els textos argumentatius (activació de coneixements previs, anticipació; manteniment de l'atenció, confirmació o rebuig d'hipòtesis; resolució de problemes de comprensió lèxica; reformulació, extracció i selecció d'informacions concretes presents en el text, etc.).
- Producció de textos orals expositius i argumentatius (exposicions i explicacions a altres grups del mateix nivell educatiu o inferior, presentacions d'actes relacionats amb la vida acadèmica, debats d'opinió, assemblees de classe, entrevistes, etc.) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball.
- Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral en textos expositius i argumentatius: ordre, claredat i rigor en l'exposició, riquesa expressiva, tipus d'arguments, recursos d'emfatització, etc., prestant atenció a les interferències lingüístiques.
- Detecció d'incoherències, repeticions de connectors, etc. Estudi i aplicació de l'estàndard oral formal.
- Anàlisi, aplicació i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics (gestos, moviments, mirada, gestió de temps, espai, prosòdia i elocució).
- Elaboració de presentacions orals: planificació (activació de coneixements previs i guió), documentació (fonts variades i en altres llengües), selecció i reorganització de la informació, textualització i avaluació (de l'organització del contingut, dels recursos, dels elements no verbals corporals i paralingüístics i del procés).

Bloc 2: Llegir i escriure.

Continguts comuns amb Llengua castellana i literatura:

- Característiques bàsiques dels textos argumentatius: funció comunicativa, estructura, marques
- lingüístiques, recursos verbals i no verbals, gèneres.
- Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenvolupament personal com a organitzador del pensament que facilita l'aprenentatge.
- Selecció raonada dels textos produïts que s'inclouen en el *portfolio*.
- Ús de tècniques de síntesi de la informació: mapa conceptual i resum de textos expositius.
- Actuació eficaç en equips de treball: gestionar el temps, sentir-se motivat pels objectius compartits, intercanviar materials, assumir compromisos individuals, usar estratègies de supervisió i resolució de problemes, realitzar observacions i avaluacions del procés i del resultat, comunicar-se amb confiança, etc.
- Recerca, localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals, en llengües diverses, i utilització de procediments per a la citació bibliogràfica.
- Utilització de diferents tipus de biblioteques (aula, centre, pública, personal, virtual) per a obtenir informació.
- Utilitzar el pensament com un mitjà i un fi, per a la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans d'aprenentatge i de desenvolupament del sentit crític i de la creativitat.
- Valoració de l'error com a oportunitat. Autoconeixement.
- Valoració de fortaleses i debilitats.
- Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació.
- Superació d'obstacles i fracassos.
- Mostrar iniciativa, idees innovadores, perseverança i flexibilitat.
- Utilització del pensament alternatiu.
- Desenvolupament del sentit crític.
- Ús de ferramentes digitals de recerca en pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases de dades especialitzades, etc., i visualització.
- Aplicació d'estratègies de filtratge en la recerca de la informació. Emmagatzematge de la informació digital en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.
- Valoració dels aspectes positius de les TIC per a la recerca i el contrast d'informació.
- Organització de la informació seguint diferents criteris. Disseny de presentacions multimèdia.
- Escalat, rotació i retallada d'imatges.
- Coneixement i ús de drets d'autor i llicències de publicació.
- Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees

- constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc.
- Utilització del correu electrònic i de mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge. Ús de servicis de la web social com ara blogs, wikis, fòrums, etc.
- Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció de l'individu i per a protegir els altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.
- Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació en funció d'aquest.

Continguts específics:

- Aplicació dels coneixements sobre les característiques bàsiques dels textos argumentatius a la comprensió, interpretació i anàlisi d'aquests: anàlisi de la situació comunicativa; identificació de la tipologia textual; identificació o generació de la tesi, els arguments i l'organització del contingut; localització o deducció d'informació explícita i implícita; identificació de punts de vista i distinció entre informació i opinió; anàlisi dels mecanismes gramaticals (modalització, etc.), de les relacions lèxiques i dels recursos expressius (paradoxa, hipèrbaton, etc.); interpretació de la informació contextual i no verbal, etc.
- Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.), argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.).
- Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos argumentatius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context) i d'una ullada ràpida a algunes parts del text (principi i final, inici de paràgrafs); identificar la tipologia i l'estructura del text. Durant la lectura: controlar i regular (recapitular allò que s'ha llegit, comprovar les hipòtesis i formular-ne de noves, rellegir, aclarir dubtes de comprensió, contrastar els coneixements previs amb la informació del text); controlar la coherència interna del text (del contingut i de l'estructura, a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions); formular inferències (sobre aspectes formals i de contingut, a partir d'elements textuais, contextuais i paratextuais) i interpretar sentits figurats; resoldre problemes de comprensió lèxica amb ajuda del diccionari o sense (deduir pel context, per la forma de la paraula, etc.). Després de la lectura: identificar o deduir la tesi, els arguments, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums i mapes conceptuals; localitzar o deduir informació específica que done resposta a preguntes concretes (aspectes formals, informació explícita i implícita, etc.); extraure conclusions sobre el sentit global del text.

- Producció de textos escrits narratius (textos personals en un blog, etc.), descriptius (endevinalles, poemes descriptius, etc.), instructius (manual d'ús sobre ortografia i gramàtica, etc.), expositius (actes, treballs d'investigació, etc.), argumentatius (comentaris en blogs i altres llocs interactius en línia, valoracions dels llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres.
- Ús d'estratègies de textualització o escriptura com a part del procés de producció escrita, amb la supervisió del professorat: redactar esborranys, usar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure.

Creació de textos escrits de caràcter argumentatiu, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promoguen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics (paradoxa, hipèrbaton, etc.) i recursos del llenguatge no verbal (gràfics, etc.), i utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació de manera reflexiva i dialogada.

- Aplicació del coneixement sobre les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos argumentatius. Ús d'estratègies de planificació com a part del procés d'escriptura, especialment en textos

argumentatius: expressar com es vol que siga el text; generar idees i informacions (pròpies i de fonts documentals), ordenar la informació en paràgrafs amb tècniques diverses (mapes conceptuals, etc.), fer plans d'escriptura de manera guiada.

- Ús de tècniques de selecció, organització i revisió del lèxic nou.
- Ús de processadors de textos en l'escriptura: format de paràgraf; encapçalament, peu, notes, numeració; inserció de gràfics, etc.
- Avaluació de les produccions pròpies o alienes com a part del procés d'escriptura, amb la supervisió del professorat, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, coherència i cohesió, amb la finalitat de millorar els textos.
- Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.
- Reescriptura total o parcial dels textos escrits, corregint els errors en l'adequació, coherència, cohesió i correcció detectats en el procés d'avaluació i revisió.
- Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.
- Planificació i realització, de manera reflexiva i dialogada, de projectes de treball individuals i en equip, sobre temes del currículum, amb especial interès per les obres literàries, o sobre temes socials, científics, culturals i literaris motivadors per a l'alumnat seguint les fases del procés: presentació (coneixement de l'objectiu del projecte, activació de coneixements previs, organització i planificació), recerca d'informació (planificació; obtenció, selecció, reorganització i posada en comú de la informació), elaboració del producte final

(procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final), avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final i del procés d'elaboració del projecte).

- Utilització, amb la supervisió del professorat, de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals sense copiar els enunciats literals de les fonts; presentar el treball.
- Reflexió, a través de l'escriptura d'un diari, sobre el procés d'aprenentatge i els coneixements de qualsevol tipus adquirits durant la realització d'un projecte de treball. Realització, formatat senzill i impressió de documents de text. Construcció d'un producte o d'una meta col·lectiu compartint informació i recursos.

Bloc 3: Coneixement de la llengua.

Continguts comuns amb Llengua castellana i literatura:

- Ús del parèntesi, dels claudàtors, de la ratlla i de les cometes.
- Ús de la cursiva.
- Anàlisi morfosintàctica del subjecte agent, pacient i causa.
- Anàlisi morfosintàctica del predicat i dels complements del verb: complement predicatiu, complement de règim i complement agent.
- Classificació de l'oració simple segons la naturalesa del predicat: oracions atributives i predicatives actives (transitives –reflexives i recíproques– i intransitives), i passives; i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals).
- Reconeixement dels elements de la situació comunicativa i de les propietats textuais en textos argumentatius.
- Anàlisi de la coherència textual: parts temàtiques constitutives dels textos argumentatius fonamentalment, i de la progressió temàtica; identificació d'idees principals i secundàries; resum, destacant la tesi explícita o implícita defesa per l'autor i els arguments utilitzats; justificació de la progressió temàtica i de l'estructura, en funció de la intenció comunicativa.
- Els orígens històrics de les llengües d'Espanya.
- Reconeixement de les varietats geogràfiques de la llengua i dels trets diferencials bàsics.

Continguts específics:

- Els pronoms: reflexius i recíprocs.
- Combinació de pronoms enclítics i proclítics.
- El verb. Tipus (verbs transitius i intransitius, pronominals i preposicionals).
- Les locucions i perífrasis verbals.
- Valors del present.

- Establiment del plural de noms propis, d'abreviatures, sigles i acrònims.
- Correccions en formes de verbs impersonals.
- L'escriptura d'abreviatures i sigles.
- Ortografia de veus d'altres llengües.
- Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: composició, derivació, parasíntesi, sigles, acrònims i abreviatures.
- Significat de neologismes i de préstecs lèxics atenent l'origen i procedència (veus ameríndies, basquismes, castellanismes, galleguismes, altres llengües...) i la manera d'incorporació en la llengua (xenismes, calcs semàntics).
- El canvi semàntic. Causes i mecanismes (metàfora, metonímia).
- Reconeixement de les relacions d'igualtat-semblança (camp semàntic i camp associatiu) i d'inclusió (hiperonímia i hiponímia) entre les paraules.
- Anàlisi de la cohesió textual: connectors textuais d'explicació, causals, consecutius, condicional, etc.), mecanismes lexicosemàntics com ara repeticions lèxiques i relacions semàntiques (sinonímia; antonímia; hiponímia; hiperonímia; substitució lèxica per metàfores, metonímies, eufemismes, etc.), mecanismes de cohesió gramatical (repetició de construccions sintàctiques, dixi espacial i temporal, anàfores i catàfores, eix temporal) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics.
- Anàlisi de l'adequació textual: tipologia textual, en funció de la finalitat del text i de la intenció de l'emissor (funcions del llenguatge); relació existent entre l'emissor i el receptor; marques lingüístiques de modalització (dixi personal i social, impersonalització, verbs modals, adjectius qualificatius i lèxic connotatiu, quantificació, grau de certesa, modalitat oracional, figures literàries valoratives –hipèrboles, ironia–, variació del registre, etc.) i de l'ús d'un llenguatge no discriminatori, en funció dels elements de la situació comunicativa.

Bloc 4: Educació literària.

Continguts comuns amb Llengua castellana i literatura:

- Aproximació al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura.
- Utilització, de manera progressivament autònoma i responsable, de diferents tipus de biblioteques (d'aula, centre, pública, virtual).
- Coneixement i respecte de les normes de funcionament, i consulta guiada de catàlegs digitals i en línia.

Continguts específics:

- Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.
- Selecció de lectures de manera autònoma o a proposta del professor, de la

biblioteca o d'altres àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.).

- Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal.
- Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell.
- Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals, relacionant-los amb el cine, la ràdio i la televisió.
- Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.
- Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada.
- Creació d'un *portfolio* de lectura que incloga una selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, videopoemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir de ferramentes web, citacions i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de l'elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat).
- Foment de l'hàbit lector per mitjà de la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.).
- Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cinema, etc.) relacionant obres, personatges i temes universals: l'home en la naturalesa, el cant a la bellesa, el goig de viure, el temps fugitiu, estereotips femenins. Pervivència i evolució de personatges tipus, temes i formes a partir de la comparació d'obres, amb especial dedicació als relacionats amb la història de la cultura des de l'edat mitjana fins al segle xviii.
- Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades. Introducció a la literatura de l'edat mitjana al Segle d'Or a partir dels textos d'autoria masculina i femenina.
- Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. Temes: l'home en la naturalesa, el cant a la bellesa, el goig de viure, el temps fugitiu, estereotips femenins, etc. Tòpics: *locus amoenus*, *descriptio puellae*, *carpe diem*, *tempus fugit*, *ubi sunt?*, etc. La literatura medieval. Característiques generals. La lírica. La poesia trobadoresca. Les quatre grans cròniques. El teatre. El Misteri d'Elx. El Segle d'Or. Característiques generals. La lírica. Ausiàs March. La literatura religiosa i moralitzadora. La prosa humanista. La novel·la. *Tirant lo Blanc*. La poesia satírica. La valenciana prosa. La literatura de l'edat moderna. Renaixement, manierisme i Barroc. Joan de Timoneda, Joaquim Aierdi i Lluís Galiana.
- Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers.
- La narració en prosa i en vers.
- La lírica i els recursos mètrics en vers.
- El teatre en prosa i en vers.

- La literatura d'idees: aforismes i assaig.
- Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques: pla lexicosemàntic (al·legoria, oxímoron, paradoxa, apòstrofe, etc.), pla morfosintàctic (equívoc o dilogia, reduplicació, hipèrbaton, quiasme, etc.), pla fònic (versificació, etc.).

5. CRITERIS D'AVUACIÓ.

1. Captar les idees essencials i les intencions de textos orals, de diversos tipus i diferent nivell de formalització i reproduir-ne el contingut en textos orals o escrits. Utilitzar la llengua per a adquirir nous coneixements.

2. Aplicar els coneixements sobre el valencià i el castellà i les normes de l'ús lingüístic per a solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits i per a, progressivament, compondre i revisar de manera autònoma els textos propis d'aquest curs.

3. Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies i respectar les normes de la comunicació: torn de paraula; organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.

4. Valorar el valencià com a vehicle de comunicació i usar-lo progressivament en situacions formals i informals. Incorporar el valencià en tots els àmbits d'ús de la llengua, sobretot en l'àmbit acadèmic com a vehicle d'aprenentatge.

5. Fer ús de la mediació per a garantir l'èxit de la comunicació oral i escrita. Actuar com a intermediari entre els interlocutors que no poden comprendre's de manera directa. Utilitzar la interpretació oral, amb resums de la mateixa llengua, quan l'interlocutor no comprén el missatge original.

6. Reconéixer les diferents funcions del llenguatge en un text.

7. Reconéixer i ser capaç d'utilitzar els diferents tipus de textos (expositius, narratius, descriptius, argumentatius, conversacionals i dialogats) i les estructures formals d'aquests.

8. Reconéixer, juntament amb el propòsit i la idea general, idees, fets o dades rellevants en textos orals d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat i en l'àmbit acadèmic; captar la idea global i la rellevància d'informacions

escoltades en ràdio o en televisió i seguir instruccions per a dur a terme tasques d'aprenentatge de manera autònoma.

9. Fer exposicions orals senzilles sobre temes d'interès per a l'alumnat i pròxims al seu entorn, amb l'ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació, de manera ordenada i fluida. Ajustar-se a un esborrany o un guió previ, a partir d'un ordre lògic en la presentació de les informacions i dels arguments, adequar el llenguatge utilitzat al contingut, a la situació comunicativa i mantenir l'atenció del receptor.

10. Sintetitzar oralment el sentit global de textos escrits expositius i argumentatius, identificar-ne les intencions, diferenciar-ne les idees principals i secundàries, reconèixer-ne possibles incoherències o ambigüitats en el contingut i aportar-ne una opinió personal.

11. Elaborar el resum d'una exposició o argumentació oral sobre un tema específic i conegut i reflectir sobre els principals arguments i punts de vista dels participants.

12. Integrar informacions procedents de diferents textos sobre un tema per a elaborar un text de síntesi en què es reflectisquen tant les informacions i punts de vista principals trobats com el punt de vista personal.

13. Extreure'n informacions concretes i identificar el propòsit en textos escrits d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat; seguir instruccions d'una certa extensió en processos poc complexos; identificar-ne el tema general i els temes secundaris i distingir la manera com està organitzada la informació. Aplicar tècniques d'organització d'idees com ara esquemes jeràrquics o mapes conceptuals.

14. Narrar, exposar, explicar, resumir i comentar, en suport paper i digital, usant el registre adequat, organitzar les idees clarament, enllaçar els enunciats en seqüències lineals cohesionades, respectar les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques i valorar la importància de planificar i revisar el text. Redactar cròniques periodístiques breus organitzant la informació de manera jeràrquica.

15. Conèixer la diversitat lingüística d'Europa, la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya i de la Comunitat Valenciana. Valorar aquesta diversitat com un patrimoni que enriqueix a tots i totes. Considerar les diferents situacions que plantegen les llengües en contacte.

16. Identificar els trets lingüístics propis de diferents usos geogràfics, socials i estilístics de la llengua, per mitjà de l'observació directa i la comparació de produccions diverses.

17. Conèixer la terminologia lingüística bàsica en les activitats de reflexió sobre l'ús. Conèixer i aplicar correctament les normes d'accentuació vigents. Conèixer l'estructura de l'oració i les diferents classes d'oració. Esbrinar les relacions de significat principals.

18. Incorporar la lectura i l'escriptura com a mitjans d'enriquiment personal.

19. Conèixer els gèneres literaris. Identificar el gènere a què pertany un text literari llegit per complet, reconèixer-ne els elements estructurals bàsics, dels grans tipus de recursos lingüístics i emetre'n una opinió personal. Aprendre a classificar els textos llegits per gèneres literaris.

20. Exposar una opinió sobre la lectura personal d'una obra completa adequada a l'edat; reconèixer l'estructura de l'obra i els elements del gènere; valorar l'ús del llenguatge i el punt de vista de l'autor; diferenciar contingut literal i sentit de l'obra i relacionar el contingut amb l'experiència personal.

21. Utilitzar els coneixements literaris a l'hora de comprendre i valorar textos breus o fragments, atenent els temes i els motius de la tradició, la caracterització dels subgèneres literaris, a la versificació, l'ús del llenguatge i la funcionalitat dels recursos retòrics en el text.

22. Compondre textos, en suport paper i digital, prenent com a model textos literaris llegits i comentats a l'aula o fer-ne algunes transformacions. Conèixer el procés que condueix el text dramàtic a la representació teatral.

23. Aprendre i fer servir tècniques senzilles de tractament de la informació: recerca, elaboració i presentació, amb l'ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies. Planificar i dur a terme, individualment o en equip, la consulta de diccionaris especialitzats i obres de consulta diverses, en el marc de treballs senzills d'investigació. Manipular els processadors de textos i ser capaç d'aplicar-los a treballs senzills d'investigació i utilitzar els mitjans informàtics complementaris (Internet, bases de dades, CD, processadors de textos, etc.).

24. Identificar, en textos orals i escrits, imatges i expressions que denoten alguna forma de discriminació (sexual, social, relacionada amb el grup ètnic, etc.), evitar-ne l'ús i utilitzar el llenguatge com a mitjà de resolució de conflictes.

6. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ.

Seran instruments d'avaluació:

- Les produccions orals dels alumnes que es podran gravar per tal de fer-ne audicions posteriors i les correccions necessàries.
- Les proves escrites objectives on s'avaluen continguts i procediments. En aquestes proves s'evitaran les preguntes fora de context i consistiran a demostrar que els alumnes "saben fer" en la pràctica allò que es desprèn dels continguts que s'han treballat a classe.
- El treball diari al quadern (exercicis, activitats, resums, quadres sinòptics, fitxers lèxics...). L'alumnat tindrà l'obligació de dur un quadern en el qual apareixerà tot el treball diari de la matèria i que hauran de presentar-lo en la forma i data que es determine .
- La participació activa diària a la classe i en el treball del grup.
- Controls de lectura o treballs sobre les lectures. Hi haurà un mínim de lectures per a cada trimestre del curs. El professorat establirà la manera d'avaluar-lo, bé mitjançant una prova escrita, oral, o bé, amb la presentació d'un treball amb un format establert. També es proporcionaran lectures voluntàries per als alumnes interessats.
- Proves d'ortografia sobre els mínims de cada nivell.
- Treballs individuals i de grup de creació, anàlisi, investigació i producció de diferents tipus de textos.
- L'actitud: participació activa, interès per l'aprenentatge, col·laboració amb els altres companys, integració a totes les activitats i respecte pels altres i pel material i l'aula, assistència, puntualitat, interès, respecte i ús del valencià com a llengua vehicular.
- La participació als concursos literaris en valencià, especialment al "Sambori", i a les revistes que demanen col·laboracions dels estudiants.
- La participació en la preparació i comentari posterior de les activitats extraescolars programades pel departament.
- Projecte final d'avaluació: en cada avaluació es realitzarà un projecte (1 tr. sobre la cuina, el 2n tr. sobre la literatura, 3r tr. sobre la música en valencià).

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ.

Per valorar els continguts de l'assignatura es tindrà en compte les capacitats individuals de cadascuna de les persones que conformen el grup. En l'avaluació es valorarà el treball diari de l'alumne/a, la seua progressió al llarg del curs i el grau d'assoliment dels continguts de manera que es pondera el valor de cada avaluació segons la millora, constància i esforç personal individual.

Proves	
Projecte final de trimestre	Es treballarà l'oral i l'escrit i la lectura.
Quadern de treball	S'elaborarà un quadern de treball que done

	compte de l'interès i el treball diari a l'aula.
Lectura	Puntuarà fins al 10% de la nota de l'avaluació.
Altres	Lectures extra, participació a les activitats programades pel Departament de Valencià, etc.

-La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua.

Les lectures del curs seran:

1a avaluació: *Xènia, tens un WhatsApp*, de Gemma Pasqual i Escrivà

2a avaluació: *Les urpes del diable*, de Silvestre Vilaplana

3a avaluació: a determinar

COMPETÈNCIA CLAU	PES		
Lingüística	60%	Comunicació oral	
		Comunicació escrita	
		Coneixements de la llengua	
Aprendre a aprendre		10% (elabora el quadern de treball, fa les tasques diàries...)	
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor		10% (realitza, amb creativitat, projectes de treball individuals i en equips cooperatius)	
Social i Ciutadana		10% (participació i respecte a l'aula amb companys i professorat)	
Consciència i expressió cultural		10% (realitza lectures d'obres literàries i treballs a proposta del professorat)	

Les faltes ortogràfiques, sintàctiques, lèxiques i/o gramaticals poden abaixar fins a 2 punts (sobre 10) la nota de les proves o de les produccions escrites. Cada falta descomptarà 0'05. Les faltes repetides només descomptaran una vegada.

La competència en comunicació lingüística s'avalua mitjançant les diferents proves escrites, les exposicions orals i els treballs escrits

La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua:

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

8. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

a) Metodologia general i específica de la matèria. Recursos didàctics i organitzatius

En aquesta etapa educativa i en aquest curs, el desenvolupament dels continguts de la matèria de *Valencià: Llengua i Literatura* persegueix objectius molt diferents, des dels propis d'aquesta àrea de coneixement —desenvolupament i millora de les destreses bàsiques associades a l'ús del llenguatge, com ara parlar, escoltar, llegir, escriure—, fins aquells altres de caràcter transversal i interdisciplinari que permeten els alumnes comprendre la dinàmica social i cultural de la Comunitat Valenciana i d'Espanya, i participar-hi; no debades, el llenguatge és una eina cultural que transcendeix la seua pròpia finalitat com a instrument comunicatiu.

D'aquesta manera, la *socialització* pròpia de l'acció educativa i de la institució escolar ha de dotar els alumnes de tots els recursos que necessiten per a la comprensió de la realitat, complexa i canviant, en què es troben, i per a incidir-hi i integrar-s'hi. En aquesta línia, metodològicament cobra una importància especial l'anàlisi del llenguatge del seu entorn social, la qual cosa li permet interactuar-hi i representar mentalment el seu món, ja que no podem evitar vincular significats amb significants. Aquestes intencions parteixen del fet de considerar que l'ús correcte del llenguatge no es redueix al què es puga fer en aquesta matèria (i en la de *Castellà: Llengua i Literatura*), sinó que és un procés en què s'han d'implicar totes les matèries (i tots els professors) del currículum, especialment les de caràcter lingüístic (sobretot amb el que implica l'adquisició de les competències bàsiques, especialment la de comunicació lingüística), incloent-hi les llengües estrangeres.

L'objectiu últim d'aquesta matèria és, lògicament, el desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumne, és a dir, l'adquisició de tots els coneixements i els procediments (habilitats lingüístiques bàsiques) que necessita per a comunicar-se satisfactòriament com a receptor i com a emissor en diferents àmbits i contextos socials, personals i acadèmics, sense oblidar una educació literària que li permeta llegir els textos literaris més significatius d'àmbit cultural valencià i gaudir-hi, en el que tenen de diferent (i complementari) als de l'àmbit cultural espanyol. A més a més, l'alumne ha de progressar convenientment en la comprensió i en la creació de textos orals i escrits amb

adequació a la situació comunicativa i al gènere discursiu, així com també en l'ús variat i rigorós del sistema lingüístic, la qual cosa enriqueix el seu llenguatge oral i escrit. A aquests objectius cal afegir que l'alumne conega les relacions que hi ha entre la llengua i la societat, de manera que pugui apreciar l'existència de diferents varietats lingüístiques i valorar la realitat plurilingüe d'Espanya i de la Comunitat Valenciana com a font de riquesa cultural, tal com s'ha indicat anteriorment (sobretot en una comunitat bilingüe com és aquesta), sense oblidar la importància de la lectura comprensiva, fonamental, no solament en aquesta matèria, sinó en totes les del currículum (cal dedicar, en totes, un temps a la lectura), ja que és tant una font de plaer com d'enriquiment personal.

La metodologia que cal emprar es basa en el fet de destacar el desplegament efectiu i actiu de l'activitat lingüística oral i escrita, tant de producció com de recepció, de manera que la consecució d'aquests objectius exigeix accedir als recursos que el codi de comunicació posa a disposició dels parlants, per la qual cosa és necessari que l'alumne conega aspectes tan diversos com els paradigmes morfològics, les regles sintàctiques, les estructures textuais o els procediments retòrics, així com també que sàpiga quins són el model textual i el registre apropiats per a una situació comunicativa concreta, quan la informació resulta redundant o presenta connotacions determinades, quin significat posseeix una paraula en un context determinat, etc., sempre condicionats al curs en què es troba, en aquest cas el quart d'una etapa d'ensenyament en què ha d'aprofundir en destreses i coneixements ja treballats prèviament.

Així doncs, la metodologia serà activa i participativa, que facilite l'aprenentatge tant individual com col·lectiu i que, com a un dels eixos, afavorisca l'adquisició de les competències bàsiques, especialment la relacionada amb la comunicació lingüística.

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Atenció a les experiències i coneixements propis aprofitant les preguntes de comprensió dels diferents textos.
- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Reforç del paper actiu de l'estudiant en l'aprenentatge.
- Ús dels textos per a treballar l'expressió oral ajudant l'estudiant a estructurar correctament les seues produccions orals i escrites.
- Proposta d'eines per a les produccions escrites (planificació, primera elaboració, correcció i segona elaboració) i preparació de dictats
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Traspàs dels coneixements adquirits a altres àmbits més propers.
- Treball en grup cooperatiu de 3 o 4 alumnes en les activitats suggerides.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Exposició del professorat.
- Recerca en diccionaris i vocabularis.

- Treballs d'investigació i ampliació per part de l'alumnat i presentacions orals de la seua tasca a classe.

- Recursos

Els següents materials de suport serviran per a reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Llibre de l'alumnat, diccionaris, enciclopèdies, premsa diversa, mitjans informàtics de consulta, etc.
- Quadern de l'alumnat.
- Fitxes fotocopiables de reforç i d'ampliació per al tractament de la diversitat.
- Avaluació de les unitats i generador de proves escrites per a l'avaluació dels continguts de la unitat.

Recursos digitals

- Recursos digitals per al professorat, que acompanyen la proposta didàctica, i per a l'alumnat, amb els quals podran reforçar i ampliar els continguts estudiats.

c) Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge.

1. L'enfocament comunicatiu és l'eix vertebrador de la programació amb l'objectiu de facilitar que l'alumne utilitze la llengua en qualsevol situació comunicativa i en els diversos àmbits d'ús.

Així s'utilitzaran diferents tipus d'estratègies:

- Diàlegs i opinions de l'alumnat respecte als temes tractats.
- Exposicions, debats, treballs d'investigació sobre el nostre poble, costums, història...
- Recorreguts per l'entorn de l'alumne amb preparació d'entrevistes etc.
- Eixides culturals on es pugui ampliar el seu enfocament del món.
- Participacions i treballs complementaris com a murals, concursos de literatura, xarrades de diferent temàtica etc.

2. La matèria és concebuda de manera global, així els continguts es distribueixen de manera progressiva perquè s'hi puguin treballar les quatre habilitats bàsiques (escoltar, parlar, llegir i escriure) mitjançant activitats de reconeixement, comprensió, precisió i producció pròpia.

3. També pensem en activitats que facilita el llibre de text, les quals es podran treballar individualment i/o grup, en què el professorat actuarem com a guia; i activitats més lúdiques per a treballar aspectes de fonètica i de dicció.

4. Cada professor/a alternarà en les seues classes lectures, en les quals es farà la comprensió del text tant el nivell oral com l'escrit, i l'explicació de la matèria. Per a veure si els continguts han estat assimilats per l'alumnat, farem exercicis adients de reforç i/o d'ampliació.

5. Els alumnes tindran un quadern específicament per al Valencià on hauran de resoldre els exercicis, fer els dictats, elaborar els resums, així com anar arreplegant allò que el professor explique o amplie. A mode de dossier de l'assignatura.

6. Serà obligatòria la lectura d'un llibre per avaluació d'una tria de títols que cada professor/a haurà proposat prèviament. Es podrà fer un treball del llibre amb els punts que cada professor/a demane o bé un control de lectura on es valorarà la comprensió i la participació.

7. Es fomentarà i treballarà l'aprenentatge cooperatiu i col·laboratiu, ja que aquest tipus d'aprenentatge facilita l'adquisició de les competències clau i capacita l'alumnat per al futur desenvolupament d'una sèrie d'habilitats que li serviran en la seua vida professional i personal.

- L'alumnat treballarà en grups cooperatius.
- La metodologia de treball serà l'aprenentatge basat en projectes.

9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB ALUMNAT QUE REQUERISCA ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS

Des de l'assignatura s'atendrà l'alumnat nouvingut al qual se li oferirà un material adequat per a la seua incorporació a la programació habitual de l'assignatura.

D'una altra banda, l'alumna amb algun tipus d'adaptació també serà atés en col·laboració amb el Departament d'Orientació.

10. UNITATS DIDÀCTIQUES

UNITAT 1

Lectura

- Lectura del text: *Amb el cor a la mà*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar frases fetes.
- Estructura d'un conte. Identificar plantejament, nucli i desenllaç.
- Identificar sinònims.
- Exposar un argument.
- Escriure d'un conte.

Morfosintaxi

- Les categories gramaticals.
- Mots variables i invariables.
- El temps, el gènere, la persona, el nombre i el mode de les paraules variables.
- Tipus de paraules variables: substantius, determinants, pronoms, adjectius i verbs.
- Tipus de paraules invariables: adverbis, conjuncions, preposicions i interjeccions.
- Els sintagmes: sintagma nominal, complement nominal, sintagma adjectival, sintagma verbal, sintagma adverbial i sintagma preposicional.
- L'oració: subjecte i predicat.
- Tipus d'oracions: copulatives, transitives i intransitives.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Competència social i cívica

UNITAT 2

Lectura

- Lectura del text *La variació diafàsica o funcional: els registres lingüístics*.
 - Lectura del text *Penja els guants, Butxana!*
 - Inferència del significat de determinades paraules del text.
 - Comprensió del text: idees principals.
 - Exposar diferent tipus de situacions on s'usa el registre formal i informal.
 - Escriure un plantejament i un desenllaç d'un text proposat.

Lèxic i ortografia

- Formació de paraules: derivació.
- Definició. Família lèxica.
- Prefixos gramaticals i lèxics.
- Suffixos gramaticals i lèxics.
- Formació de paraules: composició.
- Tipus i categories de composicions.
- L'ús del guionet en els mots compostos.
- El sistema vocàlic:

Posició tònica i posició àtona.

- Dígrafs, diftongs i hiats.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competència social i cívica

UNITAT 3

Lectura

- Lectura del text *La rebel·lió dels animals*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Comprensió del text: idees principals.
- Buscar mots a partir de definicions.
- Trobar sinònims a paraules proposades.
- Elaborar un argument en relació amb un tema proposat.
- Pensar i escriure un discurs argumentatiu antagònic.

Comunicació

- Tipus de text: el text narratiu. El tema.
- L'estructura: plantejament, nuc i desenllaç.
- Tipus de personatges: principals, protagonistes, antagonistes i secundaris.
- El narrador: extern i intern.
- El temps: lineal o discontinu.
- L'espai.
- Els gèneres: conte, rondalla, faula, llegenda i novel·la.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 4

Lectura

- Lectura del text *Història de la llengua*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Identificació i reflexió sobre l'origen de les paraules.
- Identifica en un mapa l'espai geogràfic d'ús d'un seguit de llengües romàniques.

Morfosintaxi

- El sintagma verbal.
- Estructura i tipus de predicats. Tipus de complements.
- Gramàtica del verb. Tipus de morfemes i temps verbals.
- Les conjugacions i les perífrasis verbals.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Competència social i cívica

UNITAT 5

Lectura

- Lectura del text *Cançó estiuenca*.
- Lectura del text *La mort, contada al nen del veïnat*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió d'expressions.
- Comprensió del text: interpretar el text poètic.
- Rima i al·legoria de les paraules.
- Debat en grup sobre la mort.
- Escriure un poema.

Lèxic i ortografia

- Els camps semàntics.
- Definició i diferència amb la família de paraules.
- Hipònims i hiperònims.

- L'accentuació i la dièresi.
- Tipus de paraules segons la síl·laba tònica.
- Regles d'accentuació i ús de la dièresi.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 6

Lectura

- Lectura del text *Dones saudites surten al volant per reclamar el seu dret a conduir*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: identificar les idees principals.
- Exposició oral sintetitzada d'una notícia escrita.
- Redacció d'una notícia.

Comunicació

- Tipus de text: la notícia.
- Gèneres i llenguatge periodístic.
- Estructura d'una notícia.
- Contingut d'una notícia. Les sis preguntes bàsiques del periodisme.
- Estructura narrativa d'una notícia: titular, entrada, cos.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Competència social i cívica

UNITAT 7

Lectura

- Lectura del text *De la traïció que Na Renard tractà contra el rei*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.

- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar adjectius amb animals.
- Seleccionar la millor síntesi del text.
- Entonar i pronunciar bé un poema.
- Escriure un diàleg i representar-lo a classe.
- Fer un dibuix descriptiu de personatge seguint indicacions.

Literatura

- Ramon Llull. Vida.
- Obra: característiques, context històric i intenció.
- Obres narratives, obres religioses i en vers.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 8

Lectura

- Lectura del text *La batalla de Muret i la mort del rei En Pere*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar adjectius amb personatges.
- Fer una síntesi del text.
- Preparar una crònica d'un succés i contar-la oralment.
- Escriure una crònica.

Literatura

- Les cròniques. Definició, precedents i característiques.
- Jaume I: característiques i intenció de la seua obra.
- Bernat Desclot: característiques i intenció de la seua obra.
- Ramon Muntaner: característiques i intenció de la seua obra.
- Pere el Cerimoniós: característiques i intenció de la seua obra.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 9

Lectura

- Lectura del text *Plaer i amor, d'on gran desig s'origina*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Comprensió del text: interpretar el text poètic.
- Entendre expressions en sentit figurat.
- Recitar un poema.
- Escriure una carta poètica.

Literatura

- La literatura trobadoresca. Definició, precedents i característiques.
- El tema central: l'amor cortés.
- Els gèneres trobadorescos.
- Ausiàs March. Biografia i context històric.
- Grups temàtics de la seua poesia: poemes d'amor, poemes morals, cants de mort i poemes espirituals.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 10

Competències bàsiques

- Identificar categories variables i invariables.
- Definició de sintagma i derivació.
- Identificar paraules compostes.
- Estructura del text narratiu.

- Identificar sufixos i lexemes.
- Identificar el narrador omniscient.
- Comprendre una expressió de probabilitat.
- Identificar verbs transitius.
- Identificar hipònims.
- Identificar errades d'accentuació.
- Definició de notícia.
- Identificar les afirmacions que es relacionen millor amb el tema del Llibre de les bèsties de Ramon Llull.
- Identificar enunciats falsos sobre la vida de Ramon Llull.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Competència social i cívica
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

UNITAT 11

Lectura

- Lectura del text *Diccionari per a ociosos*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Identificar l'estructura d'un text narratiu.
- Identificar les idees que pertanyen a la introducció i a les conclusions de cada text proposat.
- Argumentar oralment una opinió pròpia.
- Desenvolupar una opinió argumentada seguint un model donat.

Morfosintaxi

- Complement directe.

Definició i atribucions pròpies. Substitució pronominal.

- Complement indirecte.

Definició i substitució pronominal.

- L'atribut. Definició i tipologia. Substitució pronominal.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Competència social i cívica

UNITAT 12

Lectura

- Lectura del text *El Penyagolosa i el Montgó*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Completar afirmacions a partir del text.
- Situar en un mapa indrets geogràfics.
- Descriure un paisatge oralment.
- Buscar i explicar mitjançant un text escrit els tipus de parcs naturals que hi ha a la Comunitat Valenciana.

Lèxic i ortografia

- La sinonímia. Definició i tipologia. Sinonímia parcial i total.
- L'antonímia. Definició i tipologia. Antonímia complementària, gradual i recíproca.
- Ús de les majúscules i la puntuació.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competència digital
- Competència social i cívica

UNITAT 13

Lectura

- Lectura del text *Ací no paga ni Déu!*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Ordenar de manera cronològica uns fets narratius.
- Debatre les implicacions de l'argument d'un text.
- Escriure la continuació de l'obra proposada.

Comunicació

- Tipus de text: el text teatral.
- Característiques i tipus de text dialogat.
- Estructura. Actes, escenes. Introducció, nus i desenllaç.
- Tipus de personatges. Principal, col·laborador, decoratiu i simbòlic.
- Elements que defineixen una representació. Director, actor i escenografia.
- Els gèneres teatrals. La tragèdia, la comèdia i el drama.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 14

Lectura

- Lectura del text *La llengua dels valencians*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Debat en grup sobre el contingut del text.
- Recerca d'informació per Internet i explicar-la mitjançant un text narratiu.

Morfosintaxi

- El complement predicatiu. Definició i característiques. Pronoms que el substitueixen.

Estructures lingüístiques del complement predicatiu.

- El complement de règim verbal. Definició i característiques. Pronoms que el substitueixen. Estructures lingüístiques del complement predicatiu.
- El complement circumstancial. Definició i característiques. Pronoms que el substitueixen.

Estructures lingüístiques del complement predicatiu.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 15

Lectura

- Lectura del text *El registre estàndard i el registre col·loquial*.
- Lectura del text *Fi de culs a Mallorca*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Escriure característiques del registre estàndard i formal.
- Pensar en situacions en què s'usa cada registre.
- Redacció d'una història breu on hi haja personatges que usen registres diferents.

Lèxic i ortografia

- El diccionari. Organització de la informació en un diccionari i les seues parts. Tipus i formats de diccionaris.
- Les sigles, les abreviatures i els símbols.

Definició i tipologia.

- L'apòstrof i la contracció. Definició i normes d'ús.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques

UNITAT 16

Lectura

- Lectura del text *Causes dels incendis forestals*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Realitzar un esquema amb la informació clau del text.
- Exposició en grup del tema que tracta el text.
- Redactar un text expositiu.

Comunicació

- Tipus de text: el text expositiu. Definició i intenció comunicativa: informació i component didàctic.
- Estructura dels textos expositius: introducció, desenvolupament i conclusió.
- Tipus d'enfocament: comparatiu, descriptiu, de seqüència temporal o narratiu, de causa-efecte.
- Recursos típics dels textos expositius: subtítols, lèxic especialitzat, gràfics...
- Recursos lingüístics: connectors, parèntesis, reformulacions, oracions de relatiu explicatives, aposicions, exemplificacions.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

UNITAT 17

Lectura

- Lectura del text *Lo crestià*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Aplicar el contingut del text a l'experiència personal i quotidiana.
- Debatre en un grup un tema proposat.

- Preparar una crònica d'un succés i contar-la oralment.
- Escriure un text sobre la joventut.

Literatura

- La literatura religiosa i moralitzadora.
- Definició, precedents i característiques.
- Francesc Eiximenis. Biografia i trets de la seua obra.
- Sant Vicent Ferrer. Biografia i trets de la seua obra.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 18

Lectura

- Lectura del text *Espill o Llibre de les dones*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Escriure un text sobre el tema del poema.
- Comprensió del text: interpretació del llenguatge poètic.

Literatura

- La literatura satírica i misògina.
- L'escola Satírica Valenciana: context històric i trets característics.
- Jaume Roig. Biografia i obra.
- Sor Isabel de Villena. Biografia i obra.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 19

Lectura

- Lectura del text *Tirant lo Blanc*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: argument.
- Parlar sobre una situació de conflicte amb un company o una companya.
- Escriure un text sobre un heroi real.

Literatura

- La literatura cavalleresca.
- Context històric: la narrativa de cavalleries i la narrativa cavalleresca.
- *Curial i Güelfa*. Autor, estructura i característiques.
- *Tirant lo Blanc*. Autor, estructura i característiques.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 20

Competències bàsiques

- Identificar les substitucions pronominals correctes.
- Identificar atributs, geosinònims i falsos sinònims.
- Identificar informació correcta sobre el text teatral.
 - Identificar complements predicatius i substitucions pronominals.
 - Definició d'entrada de diccionari.
 - Ús de l'article.
 - Definició i característiques del text expositiu.
 - Característiques de la literatura cavalleresca.
 - Característiques de la literatura religiosa i moral.
 - Intenció i trets distintius de Francesc Eiximenis i sant Vicent Ferrer.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre

- Consciència i expressions culturals
- Competència social i cívica
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

UNITAT 21

Lectura

- Lectura del text *I ara què?*
- Lectura de text *L'horòscop*.
- Comprensió del text: idees principals.

Interpretar correctament un text expositiu.

- Expressió oral: comunicar hipòtesis sobre el futur.
- Redactar una predicció.

Morfosintaxi

- Combinació de pronoms febles. Ordre general. Regles de col·locació.
- Particularitats ortogràfiques.
- Quadre de combinacions de dos pronoms.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre

UNITAT 22

Lectura

- Lectura del text *Els registres formals*.
- Inferència del significat de paraules determinades.
- Comprensió del text: idees principals.
- Relacionar el contingut del text amb elements quotidians i personals.
- Omplir una sol·licitud.

Lèxic i ortografia

- Neologismes de forma i de significat.
- Manlleus i calcs.

- Barbarismes.
- Normes ortogràfiques de la essa sorda.
- Consonantisme i consonants oclusives
- Regles ortogràfiques d'ús.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

UNITAT 23

Lectura

- Lectura del text *Decàleg de l'alimentació saludable*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.

Interpretar correctament un text expositiu.

- Debate en grup i exposició col·lectiva.
- Redacció sobre la dieta personal.

Comunicació

- El text instructiu. Definició i intenció del text instructiu.
- Característiques: breuetat, ordre, organització, claredat.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 24

Lectura

- Lectura del text *Per què els valencians parlem valencià?*
- Inferència del significat de determinades paraules del text.

- Comprensió del text: idees principals.

Interpretar correctament un text expositiu.

- Debatre en grup sobre un tema derivat del contingut del text.
- Fer una redacció sobre el tema del text.

Morfosintaxi

- L'oració composta. Definició.
- Coordinació i tipus d'oracions coordinades.
- Subordinació. Substantives, de relatiu i adverbials.
- Juxtaposició.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 25

Lectura

- Lectura del text *Entrevista a Joan Garcés*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Interpretar correctament un text expositiu.
- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Buscar informació i fer un resum sobre el 25 d'Abril.
- Elaborar un guió d'entrevista, transcriure'l i redactar un text per a recollir-ne la informació.

Lèxic i ortografia

- Comparacions: definició, estructura i tipus.
- Locucions i frases fetes. Definició i tipologia.
- Refranys. Definició i ús.
- Les alveolars. Tipus: sordes i sonores. Normes ortogràfiques.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques
- Competència digital

UNITAT 26

Lectura

- Lectura del text *Existeix la perfecció?*
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: idees principals.
- Comprensió del text: enunciats veraders i falsos.
- Explicar el significat d'expressions donades.
- Exposar oralment un consell.
- Redacció sobre una opinió personal.

Comunicació

- Gèneres periodístics d'opinió. Finalitat i característiques.
- Gèneres: d'opinió, editorial, carta al director, crítica.
- L'article d'opinió: estructura, tema, tesi i tipus d'arguments.
- Recursos discursius.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques
- Competència digital

UNITAT 27

Lectura

- Lectura del text *Lo somni*.

- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: interpretació del llenguatge poètic.
- Resum de les idees principals.
- Conversar amb un company o una companya sobre el tema del text.
- Argumentar per escrit una idea pròpia.

Literatura

- La transició a l'edat moderna: el Renaixement. Context històric i característiques.
- Bernat Metge. Biografia i trets de la seua obra.
- Joan Roís de Corella. Biografia i trets de la seua obra.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 28

Lectura

- Lectura del text *Flor d'enamorats*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: interpretació del llenguatge poètic.
- Resum de les idees principals.
- Comentar amb el company la temàtica dels poemes.
- Redacció sobre la nostra capacitat de controlar els sentiments.

Literatura

- LA LITERATURA DURANT ELS SEGLES XVI, XVII I XVIII.
- Context històric i característiques: renaixement, Barroc, Il·lustració i Neoclassicisme.
- La decadència i les seues causes.
- Les manifestacions de la cultura popular.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals

UNITAT 29

Lectura

- Lectura del text *Misteri d'Elx*.
- Inferència del significat de determinades paraules del text.
- Comprensió del text: interpretació del llenguatge poètic.
- Interpretació de símbols.
- Recitar i entonar amb to teatral el fragment proposat.
- Fer la transcripció de goigs de poblacions locals.

Literatura

- La literatura popular.
- El teatre religiós.
- El cicle de Nadal i el cicle de Pasqua.
- El Misteri d'Elx.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre.
- Consciència i expressions culturals.

UNITAT 30

Competències bàsiques

- Identificar les combinacions pronominals correctes.
- Identificar neologismes i corregir barbarismes.
- Identificar errades ortogràfiques en relació amb les consonants oclusives.
- Identificar característiques del text instructiu.
- Identificar oracions compostes coordinades i subordinades.
- Explicar frases fetes.
- Identificar consonants alveolars sonores.

- Reconèixer les característiques dels gèneres d'opinió i dels arguments que usa.
- Definir l'humanisme com a corrent cultural i ideològic.
- Identificar autors i característiques literàries del Renaixement.
- Identificar les característiques principals de la producció literària entre els segles XVI i XVIII.

Competències de la unitat

- Competència comunicació lingüística
- Competència aprendre a aprendre
- Consciència i expressions culturals.

10.2 UNITATS DIDÀCTIQUES. TEMPORITZACIÓ.

El material amb el qual treballarem consta de 30 unitats didàctiques distribuïdes de la següent manera al llarg del curs segons els blocs temàtics:

1a AVALUACIÓ

Bloc temàtic	Unitats	Temps de dedicació
Comunicació	1,4, 5	3 hores cada unitat
Ortografia	2,5,8	3 hores cada unitat
Morfosintaxi	3,6 i 9	3 hores cada unitat

2na AVALUACIÓ

Bloc temàtic	Unitats	Temps de dedicació
Comunicació	11,14,17	3 hores cada unitat
Ortografia	12,15, 18	3 hores cada unitat
Morfosintaxi	13,16 i 19	3 hores cada unitat

3a AVALUACIÓ

Bloc temàtic	Unitats	Temps de dedicació
Comunicació	21,24 i 27	3 hores cada unitat
Ortografia	22,25 i 28	3 hores cada unitat
Morfosintaxi	23,26,29 i 30	3 hores cada unitat

11. ELEMENTS TRANSVERSALS.

FOMENT DE LA LECTURA.

A més de tenir una lectura obligatòria per trimestre, els alumnes podran optar a una lectura voluntària; sobre la qual podran presentar un treball, realitzar una fitxa o un control, a determinar pel professor. Aquest treball li suposarà a l'alumne un increment de fins a 1 punt de la nota de l'avaluació.

El departament de valencià participarà en diferents activitats relacionades amb el dia del llibre (Visita a la Fira del Llibre de València, organització del Mercat del Troc,...). Invitarà els autors del llibres, si es presenta el cas. Concertarà cita amb recitadors de poesia i es faran rutes literàries sobre autors o períodes literaris.

Els continguts i les activitats d'aquest curs remetent sovint a d'altres àrees de coneixement i permeten, per tant, un enfocament interdisciplinari.

12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

14. RECUPERACIÓ DE PENDENTS.

Els alumnes que no tinguen superada la matèria de *Valencià: llengua i literatura* del curs anterior podran recuperar-la si aproven la primera i la segona avaluació del present curs. En cas contrari, s'hauran de presentar a la prova extraordinària.